

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 641/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **BPT LEASING, a.s.**, Drieňová 34, Bratislava, zastúpenú advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 36Cbi/10/2021 a Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 2CoKR/7/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36Cbi/10/2021 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2CoKR/7/2024. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal jej od označených porušovateľov práv primerané finančné zadosťučinenie 8 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ako veriteľ vo vyhlásenom konkurze podala 23. septembra 2021 incidenčnú žalobu, ktorou sa domáhala určenia pravosti svojej prihlásenej pohľadávky, keďže z dôvodu jej popretia nemohla vykonávať práva veriteľa. V prejednávanej veci okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 36Cbi/10/2021-176 zo 6. marca 2024 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“), ktorým žalobe vyhovel a po odvolaní žalovaného v druhom rade krajský súd rozsudkom č. k. 2CoKR/7/2024-221 zo 4. decembra 2024 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) napadnutý rozsudok potvrdil. Okresný súd tak v čase podania ústavnej sťažnosti rozhoduje už len o výške náhrady trov konania. Existenciu zbytočných prietahov sťažovateľka namietala už v minulosti, keď ústavný súd podanú ústavnú sťažnosť uznesením č. k. IV. ÚS 149/2024-10 z 20. marca 2024 odmietol (ďalej aj „uznesenie ústavného súdu“), a následne

sa 21. mája 2024 obrátila na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ktorý rozhodnutím č. 15676/24 z 21. novembra 2024 schválil dohodu medzi vládou Slovenskej republiky a sťažovateľkou, na základe ktorej jej bolo poskytnuté finančné zadost'učinenie 2 000 eur. Podľa sťažovateľky však ani rozhodnutie ESLP nevedlo k odstráneniu priet'ahov v konaní, keďže okresný súd nerozhodol o výške náhrady trov konania. Na podklade uvedeného odôvodnila zásah do svojich namietaných práv, ako aj nároky uplatnené v petite ústavnej sťažnosti.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu:

4. V rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti namietajúcej postup okresného súdu sa ústavný súd musí primárne vysporiadať s otázkou *res iudicata* a prípustnosti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 zákona o ústavnom súde.

5. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O prekážku *res iudicata* nejde, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci (I. ÚS 127/2025).

6. Namietané konanie okresného súdu už bolo predmetom ústavnoprávneho prieskumu, keď ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 149/2024-10 z 20. marca 2024 ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol s odôvodnením, že v posudzovanom období priet'ahy nedosiahli ústavnoprávnu intenzitu (bod 11 uznesenia ústavného súdu, pozn.). Označené uznesenie ústavného súdu sa týkalo len podmienok konania, a preto nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Odlišná je ale situácia, pokiaľ ide o rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva.

7. Z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj zo skutočností poskytnutých ústavnému súdu Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky vyplýva, že sťažovateľka podala proti uzneseniu ústavného súdu sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva (sťažnosť č. 15676/24, pozn.), ktorý o tom 18. júla 2024 informoval vládu Slovenskej republiky a 12. decembra 2024 oznámil rozhodnutie, ktorým zobral na vedomie dosiahnutý zmier medzi vládou Slovenskej republiky a sťažovateľkou, pričom rozhodol o vyčiarknutí tejto sťažnosti zo svojho zoznamu (čl. 39 dohovoru). Na základe uvedeného bola sťažovateľke vyplatená suma 2 250 eur. Podľa predmetného rozhodnutia Európsky súd pre ľudské práva vo veciach Poláková a iní proti Slovenskej republike a BPT LEASING, a.s., proti Slovenskej republike z 12. 12. 2024, sťažnosti č. 14941/24 a 15676/24,

prijal podpísané vyhlásenia o priateľskom urovnaní, na základe ktorých sa sťažovatelia dohodli, že sa vzdajú akýchkoľvek ďalších nárokov voči Slovenskej republike v súvislosti so skutočnosťami, ktoré viedli k ich sťažnostiam, pod podmienkou, že sa vláda zaviazala zaplatiť im špecifikované sumy (v prípade sťažovateľky 2 000 eur ako nemajetkovú ujmu a 250 eur na náklady spojené s podaním sťažnosti, pozn.). Keďže sa sťažovateľka uzatvorením zmluvy vzdala akýchkoľvek ďalších nárokov proti Slovenskej republike týkajúcich sa skutočností, pre ktoré podala sťažnosť ESLP, zakladá sa tým prekážka, aby ďalej namietala porušenie svojich práv v posudzovanom období, t. j. od podania žaloby okresnému súdu 23. septembra 2021 až po doručenie ústavnej sťažnosti 28. februára 2024, ktorou iniciovala konanie pred ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 149/2024.

8. V ďalšom období okresný súd v prejednávanej veci rozhodol rozsudkom č. k. 36Cbi/10/2021–176 zo 6. marca 2024, ktorý po podaní odvolania žalovaným v druhom rade (12. apríla 2024, pozn.) a predložení súdneho spisu odvolaciemu súdu (1. augusta 2024, pozn.) krajský súd v napadnutých výrokoch rozsudkom č. k. 2CoKR/7/2024-221 zo 4. decembra 2024 potvrdil a sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala absenciu rozhodnutia okresného súdu o výške náhrady trov konania. V tomto kontexte ústavný súd dáva do pozornosti, že čl. 6 ods. 1 dohovoru možno aplikovať aj na rozhodovanie o trovách konania za predpokladu, že predmetom konania bolo rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia (porovnaj rozsudky ESLP vo veciach *Robins* proti Spojenému kráľovstvu z 23. 9. 1997, *Beer* proti Rakúsku zo 6. 2. 2001, porovnaj tiež *Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.* Evropská úmluva o ľudských právach. Komentár. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 604.). Obdobne aj ústavný súd uviedol, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (m. m. IV. ÚS 604/2018). Aj na konanie o trovách konania sa takto vzťahujú garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. z čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prieťahov (IV. ÚS 525/2023).

10. Na účel náležitého poskytnutia ústavnoprávnej ochrany namietaným právam sťažovateľky si ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti vyžiadal od okresného súdu prehľad procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní, ako aj jeho vyjadrenie k samotnej ústavnej sťažnosti (§ 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde). Po obdržaní vyjadrenia okresného súdu (doručené 25. septembra 2025, pozn.) ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na predloženie repliky, ktorú však ústavnému súdu v stanovenej lehote nepredložil.

11. Z vyjadrenia okresného súdu okrem iného vyplýva, že o výške náhrady trov konania rozhodol uznesením č. k. 36Cbi/10/2021-235 z 29. mája 2025, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. júla 2025. *Ipsa facto*, napriek tomu, že okresný súd o výške náhrady trov konania nerozhodol v zákonnej lehote 60 dní [§ 262 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], ale až približne 4 mesiace od právoplatnosti rozsudku krajského súdu (právoplatný 26. januára 2025, pozn.), ústavný súd pripomína aj potrebu materiálneho prístupu k námietkam týkajúcim sa zbytočných prieťahov, resp. neprimeranej dĺžky súdneho konania, z ktorého vyplýva, že nie každý zistený prieťah vedie automaticky k záveru o porušení označených práv. Rozhodujúce je v tomto smere posúdiť všetky

okolnosti danej veci pre spoľahlivý záver o možnom porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 525/2023). Nedodržanie lehoty ustanovenej vnútroštátnym právom preto samo osebe nepredstavuje porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru (porovnaj rozhodnutie ESLP vo veci Keipenvardecas proti Lotyšsku z 2. 3. 2010, sťažnosť č. 38979/03, bod 40, tiež IV. ÚS 393/2023, III. ÚS 343/2025, III. ÚS 519/2025).

12. Obdobne Európsky súd pre ľudské práva nebude podľa čl. 35 ods. 2 písm. b) dohovoru opakovane posudzovať individuálnu sťažnosť (čl. 34 dohovoru), pokiaľ neobsahuje žiadne nové relevantné skutočnosti. Prípadne, ak ESLP dospeje k záveru, že už nie je odôvodnené pokračovať v preskúmaní sťažnosti, túto môže vyškrtnúť zo zoznamu prípadov podľa čl. 37 ods. 1 písm. c) dohovoru. Pri posudzovaní nových skutočností sa skúma existencia okolností, na ktoré sa sťažovateľ priamo sťažuje, ako aj náprava účinkov (následkov) prípadného porušenia dohovoru z dôvodu týchto okolností (rozsudok ESLP vo veci Pisano proti Taliansku z 24. 10. 2002, sťažnosť č. 36732/97, bod 42). Pokiaľ ide o nápravu, táto nemusí byť absolútna, ale vysoké zmluvné strany dohovoru sa majú snažiť o nápravu účinkov (následkov) v čo najväčšej možnej miere (pozri rozsudok ESLP vo veci Scozzari a Giunta proti Taliansku, z 13. 7. 2000, sťažnosti č. 39221/98 a 41963/98, bod 249).

13. V tomto smere preto ústavný súd zohľadnil, že v čase podania ústavnej sťažnosti bola miera právnej neistoty sťažovateľky značne eliminovaná, a to tým, že vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté a sťažovateľke priznané právo na náhradu trov prvostupňového konania v rozsahu 100 % [*in concreto* rozsudok okresného súdu nadobudol vo výroku I o zamietnutí návrhu na prerušenie konania právoplatnosť 29. marca 2024, vo výroku V o zamietnutí žaloby proti žalovanému v 1. rade 16. apríla 2024 a vo výrokoch II, III, IV a VI (označenými výrokmi okresný súd rozhodol, že sťažovateľka je veriteľom špecifikovaných pohľadávok, a priznal jej nárok na úplnú náhradu trov konania) nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom krajského súdu 26. januára 2025, pozn.]. V čase podania ústavnej sťažnosti sa teda sťažovateľka nachádzala v stave právnej neistoty, len čo sa týka výšky náhrady trov konania (vyčíslenia konkrétnej náhrady trov konania), pričom počas predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti bola miera právnej neistoty sťažovateľky úplne odstránená, pretože okresný súd medziasom právoplatne rozhodol aj o výške náhrady trov konania (bližšie bod 11 tohto uznesenia, pozn.).

14. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v období nasledujúcom po zmierovacom konaní pred ESLP podľa čl. 39 dohovoru (v tomto časovom intervale okresný súd vykonával úkony spojené s podaným odvolaním podľa § 373 a nasl. CSP, ako aj rozhodoval o výške náhrady trov konania – bližšie body 8 a 11 tohto uznesenia, pozn.) nedosahuje takú intenzitu, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní. Preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (podobne napr. I. ÚS 96/2011, III. ÚS 541/2011, III. ÚS 7/2015, II. ÚS 201/2025, III. ÚS 343/2025).

II.2. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu:

15. Sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu. V tejto súvislosti ústavný súd

primárne uvádza, že cieľom označených práv je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu, alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

16. Ústavný súd podčiarkuje jednu zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorá musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Tento názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013, II. ÚS 176/2019, IV. ÚS 165/2021, I. ÚS 700/2024). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (II. ÚS 104/2022, III. ÚS 107/2022, I. ÚS 26/2024)], pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03, I. ÚS 447/2025). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudky ESĽP vo veciach Obluk proti Slovenskej republike z 20. 6. 2006, sťažnosť č. 69484/01, body 61 až 65; Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

17. Ústavný súd považuje z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj vyjadrenia okresného súdu a zaslaných rozhodnutí (body 2 a 10 tohto uznesenia, pozn.) za preukázané, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavnému súdu (31. mája 2025, pozn.) bolo napadnuté konanie krajského súdu už právoplatne skončené, a to 26. januára 2025, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok krajského súdu sp. zn. 2CoKR/7/2024 zo 4. decembra 2024, čím bola právna neistota sťažovateľky odstránená. Konanie krajského súdu tak právoplatne skončilo ešte pred podaním ústavnej sťažnosti, a teda nejde o aktuálny a trvajúci zásah do práv sťažovateľky, čo je v zmysle ustálenej judikatúry nevyhnutným predpokladom vyslovenia porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu túto časť ústavnej sťažnosti ústavný súd rovnako odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Na záver ústavný súd uvádza, že si nemohol nevšimnúť arogantné a urážlivé vyjadrenia sťažovateľky (právneho zástupcu sťažovateľky) na adresu rozhodovacej činnosti ústavného súdu. V tejto súvislosti konštatuje, že protiváhou akejkol'vek rozhodovacej činnosti ktoréhokol'vek orgánu verejnej moci je aj právo na kritiku jeho rozhodovacej činnosti, ktorá je etablovanou súčasťou každého demokratického a právneho štátu. I keď takáto kritika plní v justičnom ekosystéme (súdy – účastníci konania – verejnosť) viacero významných funkcií (napr. kontrolná, vzdelávacia či výchovná), žiadna z nich nelegitimizuje jej urážlivý charakter. Osobitne advokát je pri výkone svojho povolania povinný zachovávať profesijnú úctu, slušnosť a korektnosť voči súdom, ako aj ostatným orgánom verejnej moci (napr. § 18 zákona č. 586/2003 Z. z. advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, čl. 4.3. Etického kódexu pre európskych advokátov, Charta kľúčových princípov európskej advokácie). Táto požiadavka by mala byť nielen otázkou osobnostnej výbavy

kultivovaného správania každého jednotlivca v spoločnosti, ale osobitne pri advokátovi manifestáciou čestného, slušného a vecného profesijného vystupovania. Slušnosť a zdvorilosť nie sú obsolétna márnosť, ale podstata, z ktorej by mal vychádzať každý procesný úkon účastníkov konania a orgánov verejnej moci. Ani prípadná snaha advokáta presvedčiť svojím vystupovaním klienta poskytujúcemu právne služby, že jeho záujmy tento presadzuje dôrazne a razantne, nemôže kolidovať s povinnosťou všetkých subjektov zúčastnených na konaní komunikovať zdvorilo a v úcte. Nerešpektovanie tejto povinnosti potom nevyhnutne vyúsťuje do záveru o urážlivom správaní, ktorého neprimeraná intenzita môže v nevyhnutných prípadoch vyvolať potrebu aktivácie adekvátnych korekčných poriadkových opatrení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu